

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΜΕ ΤΙΤΛΟ:
«Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΚΑΤΩΤΑΤΩΝ ΜΙΣΘΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 2026»

Προοίμιο. Για σκοπούς εναρμόνισης με την πράξη του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο –

Επίσημη Εφημερίδα της
ΕΕ: L 275,
25.10.2022,
σ. 33.

«Οδηγία 2022/2041 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19^{ης} Οκτωβρίου 2022 για επαρκείς κατώτατους μισθούς στην Ευρωπαϊκή Ένωση»,

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
Τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Επάρκειας Κατώτατων Μισθών Νόμος του 2026.

Σκοπός του Νόμου.

2.-(1) Σκοπός του παρόντος Νόμου είναι η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας, ιδίως της επάρκειας των κατώτατων μισθών για εργοδοτούμενους, ώστε να συμβάλει στην ανοδική κοινωνική σύγκλιση και να μειώσει τη μισθολογική ανισότητα.

(2) Ο παρών Νόμος θεσπίζει πλαίσιο για:

(α) την επάρκεια των νομοθετημένων κατώτατων μισθών με στόχο την επίτευξη αξιοπρεπών συνθηκών διαβίωσης και εργασίας·

(β) την προώθηση των συλλογικών διαπραγματεύσεων ως μέσου για καθορισμό των μισθών·

(γ) την ενίσχυση της αποτελεσματικής πρόσβασης των εργοδοτούμενων σε δικαιώματα προστασίας με τη μορφή κατώτατου μισθού·

Ερμηνεία.

3. Για τους σκοπούς του παρόντος Νόμου, εκτός αν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια:

«αρμόδια αρχή» σημαίνει τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων·

«επιθεωρητής» σημαίνει επιθεωρητή, ο οποίος ορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 για να ασκεί τα προβλεπόμενα στον παρόντα Νόμο καθήκοντα·

«Επιτροπή αναπροσαρμογής» σημαίνει την Επιτροπή που λειτουργεί σύμφωνα με τις πρόνοιες του Μέρους II του παρόντος νόμου και επιλαμβάνεται της διαδικασίας του μηχανισμού αναπροσαρμογής του ύψους του νομοθετημένου κατώτατου μισθού·

«εργοδοτούμενος» σημαίνει πρόσωπο που απασχολείται για άλλο πρόσωπο είτε δυνάμει συμβάσεως ή σχέσεως εργασίας ή μαθητείας είτε κάτω από τέτοιες περιστάσεις από τις οποίες μπορεί να συναχθεί η ύπαρξη σχέσης εργοδότη και εργοδοτούμενου, λαμβάνοντας υπόψη τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ)·

«κατώτατος μισθός» σημαίνει την κατώτατη αμοιβή που καθορίζεται με νόμο ή συλλογικές συμβάσεις που εργοδότης (μεταξύ άλλων στον δημόσιο τομέα), υποχρεούται να καταβάλλει

στους εργαζόμενους για την εργασία που επιτελούν κατά τη διάρκεια δεδομένου χρονικού διαστήματος·

«κάλυψη από συλλογικές διαπραγματεύσεις» σημαίνει το ποσοστό των εργαζομένων σε εθνικό επίπεδο για τους οποίους εφαρμόζεται συλλογική σύμβαση, που υπολογίζεται ως ο λόγος του αριθμού των εργαζομένων που καλύπτονται από συλλογικές συμβάσεις, προς τον αριθμό εργαζομένων των οποίων οι όροι εργοδότησης μπορούν να ρυθμίζονται με συλλογικές συμβάσεις σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο και την εθνική πρακτική·

«νομοθετημένος κατώτατος μισθός» σημαίνει την κατώτατη αμοιβή που καθορίζεται με Διάταγμα που εκδίδεται δυνάμει του παρόντος Νόμου·

«συλλογικές διαπραγματεύσεις» σημαίνει όλες τις διαπραγματεύσεις που διεξάγονται σύμφωνα με την ισχύουσα πρακτική μεταξύ, αφενός, ενός εργοδότη, μίας ομάδας εργοδοτών ή μιας ή περισσότερων οργανώσεων εργοδοτών και, αφετέρου, μίας ή περισσότερων συνδικαλιστικών οργανώσεων, για τον καθορισμό των συνθηκών εργασίας και των όρων απασχόλησης·

«συλλογική σύμβαση» σημαίνει έγγραφη συμφωνία που αφορά διατάξεις σχετικά με τις συνθήκες εργασίας και τους όρους απασχόλησης που συνάπτονται από τους κοινωνικούς εταίρους που έχουν την ικανότητα να διαπραγματεύονται εξ' ονόματος των εργαζομένων και των εργοδοτών, σύμφωνα με την ισχύουσα πρακτική·

Πεδίο εφαρμογής 4.-(1) Ο παρών Νόμος εφαρμόζεται σε όλους τους εργαζόμενους που εργάζονται με σύμβαση εργασίας ή σχέση εργασίας στην επικράτεια της Δημοκρατίας.

(2) Οι διατάξεις του παρόντος Νόμου δεν εφαρμόζονται στις κατηγορίες εργοδοτούμενων ή τομείς οικονομικής δραστηριότητας που εξαιρούνται με βάση Διάταγμα που εκδίδεται σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 7 του παρόντος Νόμου.

ΜΕΡΟΣ II

Διαδικασία Καθορισμού Επαρκών Νομοθετημένων Κατώτατων Μισθών

Μηχανισμός
Αναπροσαρμογής
Κατώτατου Μισθού.

5. Θεσπίζεται διαδικασία για τον καθορισμό και την επικαιροποίηση του νομοθετημένου κατώτατου μισθού, με στόχο την επίτευξη αξιοπρεπούς βιοτικού επιπέδου, τη μείωση της φτώχειας των εργαζομένων, καθώς και την προώθηση της κοινωνικής συνοχής και της κοινωνικής σύγκλισης προς τα πάνω και τη μείωση του μισθολογικού χάσματος μεταξύ των φύλων.

Επιτροπή
Αναπροσαρμογής
κατώτατου μισθού.

6.-(1) Θεσπίζεται Επιτροπή Αναπροσαρμογής του νομοθετημένου κατώτατου μισθού, η οποία διορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο και αποτελείται από τρεις (3) εκπροσώπους των εργαζομένων, τρεις (3) εκπροσώπους των εργοδοτών, οι οποίοι προέρχονται από τις Οργανώσεις που συμμετέχουν ως πλήρη μέλη στο Εργατικό Συμβουλευτικό Σώμα και τρεις (3) ανεξάρτητους ακαδημαϊκούς ή εγνωσμένου κύρους εμπειρογνώμονες, ειδικούς σε εργασιακά θέματα, εκ των οποίων ο ένας ορίζεται ως ο προεδρεύων της Επιτροπής από το Υπουργικό Συμβούλιο.

(2) Η σύνθεση της Επιτροπής που αναφέρεται στο εδάφιο (1) του παρόντος άρθρου δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, με γνωστοποίηση του Υπουργικού Συμβουλίου.

(3) Η Επιτροπή συντάσσει εισηγητική έκθεση η οποία υποβάλλεται τουλάχιστον δύο (2) μήνες πριν από κάθε αναθεώρηση λαμβάνοντας υπόψη τις ακόλουθες παραμέτρους, με αιτιολόγηση ως προς την σχετική βαρύτητα της κάθε παραμέτρου:

(i) την αγοραστική δύναμη του νομοθετημένου κατώτατου μισθού λαμβάνοντας υπόψη και του κόστους διαβίωσης·

(ii) τις τάσεις στα επίπεδα απασχόλησης και ποσοστά ανεργίας·

(iii) τη διαφοροποίηση στην οικονομική ανάπτυξη και στα επίπεδα της παραγωγικότητας·

(iv) τον ρυθμό αύξησης, τη διαφοροποίηση και τις τάσεις στα επίπεδα απολαβών και την κατανομή τους·

(v) τις επιπτώσεις που οποιαδήποτε μεταβολή του νομοθετημένου κατώτατου μισθού θα έχει στα επίπεδα απασχόλησης, τους δείκτες σχετικής και απόλυτης φτώχειας, το κόστος διαβίωσης και την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας·

(vi) οποιεσδήποτε άλλες μακροοικονομικές εξελίξεις ή δεδομένα.

(4) Η Επιτροπή εφαρμόζει κριτήρια επικαιροποίησης του νομοθετημένου κατώτατου μισθού στην προσπάθεια ώστε να συμβάλλει στην επάρκεια του, με στόχο την επίτευξη αξιοπρεπούς βιοτικού επιπέδου, τη μείωση της φτώχειας των εργαζομένων καθώς και την προώθηση της κοινωνικής συνοχής και της κοινωνικής σύγκλισης προς τα πάνω και τη μείωση του μισθολογικού χάσματος μεταξύ των φύλων. Η Επιτροπή καθορίζει τα πιο πάνω κριτήρια, κατά τρόπο σαφή, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, εθνικές πρακτικές, αποφάσεις αρμόδιων φορέων ή με τριμερείς συμφωνίες.

(5) Η Επιτροπή καθορίζει, αξιολογεί και χρησιμοποιεί, μεταξύ άλλων, και ενδεικτικές τιμές αναφοράς για την καθοδήγηση της εκτίμησης της ως προς την επάρκεια του νομοθετημένου κατώτατου μισθού. Για τον σκοπό αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθούν ενδεικτικές τιμές αναφοράς που χρησιμοποιούνται συνήθως σε διεθνές επίπεδο, όπως το 60% του ακαθάριστου διάμεσου μισθού και το 50% του ακαθάριστου μέσου μισθού. Επιπρόσθετα, η αξιολόγηση μπορεί επίσης να βασίζεται σε τιμές αναφοράς που συνδέονται με δείκτες που χρησιμοποιούνται για σύγκριση του καθαρού κατώτατου μισθού με το όριο της φτώχειας και την αγοραστική δύναμη των κατώτατων μισθών.

(β) Ο Υπουργός, αφού λάβει υπόψη τις απόψεις των μελών του Εργατικού Συμβουλευτικού Σώματος επί της Έκθεσης της Επιτροπής, υποβάλλει συγκεκριμένη αιτιολογημένη εισήγηση για την αναπροσαρμογή του ύψους του κατώτατου μισθού στο Υπουργικό Συμβούλιο.

Νοείται ότι, η εισήγηση για αναπροσαρμογή του ύψους του κατώτατου μισθού περιλαμβάνει και το ενδεχόμενο μείωσης, ή μηδενικής αύξησης.

Νοείται περαιτέρω ότι, ο Υπουργός δύναται, κατά την κρίση του, να ζητήσει και να λάβει υπόψη και απόψεις και από οποιοσδήποτε άλλους φορείς ή και πρόσωπα ή και αρχές πριν την υποβολή της εισήγησης του στο Υπουργικό Συμβούλιο.

Ορισμός κατώτατου και νομοθετημένου κατώτατου μισθού.

7. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με Διάταγμα που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, ορίζει κατώτατο μισθό ή/και νομοθετημένο κατώτατο μισθό, περιλαμβάνοντας τις αναγκαίες πρόνοιες που αφορούν εξαιρέσεις ή/και εξαιρέσεις που αφορούν κατηγορίες εργοδοτούμενων ή τομείς οικονομικής δραστηριότητας που εξαιρούνται:

Νοείται ότι, οι διατάξεις εκδοθέντων Διαταγμάτων, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, δεν επηρεάζουν ευνοϊκότερες ρυθμίσεις που τυγχάνουν εφαρμογής για οποιοδήποτε εργαζόμενο, με βάση νομοθεσία, ή ατομική ή συλλογική σύμβαση, ή πρακτική ή έθιμο, ή και άλλη συμφωνία·

Χρονοδιάγραμμα εφαρμογής Μηχανισμού Αναπροσαρμογής ΚΕΦ 183.

8.-(1) Ο μηχανισμός αναπροσαρμογής τέθηκε σε ισχύ κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του Διατάγματος ΚΔΠ 350/2022, δηλαδή την 1^η Ιανουαρίου 2024 και τίθεται σε εφαρμογή σε τακτά διαστήματα, τουλάχιστον ανά δύο έτη.

(2) Σε περίπτωση που χρησιμοποιείται αυτόματος μηχανισμός τιμαριθμικής αναπροσαρμογής, συμπεριλαμβανομένων ημιαυτόματων μηχανισμών στους οποίους διασφαλίζεται

τουλάχιστον η ελάχιστη υποχρεωτική αύξηση του νομοθετημένου κατώτατου μισθού, οι διαδικασίες επικαιροποιήσεις, διεξάγονται, τουλάχιστον κάθε τέσσερα έτη.

Διαφοροποιήσεις και κρατήσεις.

9. Όταν προβλέπονται διαφορετικά επίπεδα νομοθετημένου κατώτατου μισθού για συγκεκριμένες ομάδες ή κατηγορίες εργοδοτούμενων, ή κρατήσεις οι οποίες μειώνουν την καταβαλλόμενη αμοιβή σε επίπεδο χαμηλότερο εκείνου του σχετικού νομοθετημένου κατώτατου μισθού, διασφαλίζεται ότι οι εν λόγω διαφοροποιήσεις και κρατήσεις τηρούν τις αρχές της απαγόρευσης των διακρίσεων και της αναλογικότητας.

ΜΕΡΟΣ III

Οριζόντιες Διατάξεις

Δημόσιες Συμβάσεις.

10.-(1) Η αρμόδια αρχή διασφαλίζει, σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες που επιλαμβάνονται της ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων ή συμβάσεων παραχώρησης, ότι οι οικονομικοί φορείς και οι υπεργολάβοι τους συμμορφώνονται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις όσον αφορά τους μισθούς και άλλα ωφελήματα σύμφωνα με τους Πρότυπους Κανόνες σε Σχέση με Πρόνοιες επί Εργατικών Ζητημάτων σε Κυβερνητικά και Άλλα Δημόσια Συμβόλαια τα οποία δυνατόν να συναφθούν, κατά την ανάθεση έργων του δημοσίου στην επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.

(2) Η αρμόδια αρχή δύναται να καθορίζει, συντονίζει ή/και συνεργάζεται με άλλες αρμόδιες αρχές που εποπτεύουν ή εφαρμόζουν διαδικασίες ελέγχου της εφαρμογής των δημοσίων συμβάσεων, ώστε υπεργολάβοι και υπεργολάβοι των έργων να υποχρεώνονται μέσω της κάθε αναθέτουσας αρχής να

καταβάλλουν αμοιβές και ωφελήματα στο ύψος της σχετικής συλλογικής σύμβασης·

(3) Επιχειρήσεις που έχουν καταδικαστεί τα προηγούμενα τρία χρόνια για παραβίαση του παρόντος νόμου ή/και του περί κατωτάτου ορίου μισθών νόμου, δεν θα έχουν δικαίωμα να υποβάλουν προσφορά για έργο του δημοσίου.

ΜΕΡΟΣ IV

Παρακολούθηση και Συλλογή Δεδομένων

Αποτελεσματικά εργαλεία συλλογής στοιχείων.

11.-(1) Λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα για την εξασφάλιση της εφαρμογής αποτελεσματικών εργαλείων συλλογής δεδομένων για την παρακολούθηση της προστασίας με τη μορφή κατώτατου μισθού.

(2) Οι εργοδότες οφείλουν να καταχωρούν στοιχεία που προβλέπονται στον παρόντα Νόμο, σε πληροφοριακό σύστημα που καθορίζεται με Διάταγμα του Υπουργού, το οποίο δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

(3) Στο διάταγμα που εκδίδεται δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (2) καθορίζεται ο τύπος του συστήματος, η διαδικασία καταχώρισης των απαιτούμενων στοιχείων στο σύστημα και οποιαδήποτε άλλη πληροφόρηση αφορά τη λειτουργία του συστήματος και τη συγκεκριμένη υποχρέωση του εργοδότη.

Υποβολή έκθεσης στην Επιτροπή Ευρωπαϊκής Ένωσης.

12.-(1) Η αρμόδια αρχή υποβάλλει στην Επιτροπή Ευρωπαϊκής Ένωσης, ανά διετία, πριν από την 1^η Οκτωβρίου του έτους

υποβολής της έκθεσης, έκθεση με τα ακόλουθα δεδομένα και πληροφορίες:

- (α) το ποσοστό και την εξέλιξη της κάλυψης από συλλογικές διαπραγματεύσεις·
- (β) ως προς τους νομοθετημένους κατώτατους μισθούς:
  - (i) το επίπεδο του νομοθετημένου κατώτατου μισθού και το ποσοστό εργαζομένων που καλύπτονται από αυτόν·
  - (ii) περιγραφή των υφιστάμενων διαφοροποιήσεων και κρατήσεων και των λόγων για την εισαγωγή τους, καθώς και το ποσοστό των εργαζομένων που καλύπτονται από διαφοροποιήσεις, εφόσον υπάρχουν διαθέσιμα δεδομένα·
- (γ) ως προς την προστασία με τη μορφή κατώτατου μισθού η οποία παρέχεται μόνο από συλλογικές συμβάσεις:
  - (i) τα χαμηλότερα επίπεδα απολαβών που καθορίζονται από συλλογικές συμβάσεις που καλύπτουν τους χαμηλόμισθους ή εκτίμηση αυτών, εάν οι αρμόδιες αρχές δεν έχουν στη διάθεση τους ακριβή στοιχεία, και το ποσοστό των εργαζομένων που καλύπτονται από αυτές ή εκτίμηση αυτών, εάν οι αρμόδιες αρχές δεν έχουν στη διάθεση τους ακριβή στοιχεία·
  - (ii) το επίπεδο των μισθών που καταβάλλονται σε εργαζόμενους που δεν καλύπτονται από συλλογική σύμβαση και τη σχέση του με το επίπεδο των μισθών που

καταβάλλονται σε εργαζόμενους που καλύπτονται από συλλογική σύμβαση:

Νοείται ότι, αν η αρμόδια αρχή υπέχει της υποχρέωσης υποβολής εκθέσεων σύμφωνα με το σημείο (γ) του παρόντος εδαφίου, τότε η αρμόδια αρχή υποχρεούται να αναφέρει τα στοιχεία που αναφέρονται στο (γ) (ι), τουλάχιστον όσον αφορά τις κλαδικές συλλογικές συμβάσεις, τις συλλογικές συμβάσεις για συγκεκριμένη περιοχή και άλλες συλλογικές συμβάσεις με πολλούς εργοδότες.

Νοείται, περαιτέρω, ότι η αρμόδια αρχή παρέχει τα στατιστικά στοιχεία που αναφέρονται στο παρόν άρθρο, με ανάλυση ανά φύλο, ηλικία, αναπηρία ή μη, μέγεθος εταιρείας και κλάδο, εφόσον είναι διαθέσιμα.

(2) Η πρώτη έκθεση καλύπτει τα έτη 2021, 2022 και 2023 και υποβάλλεται έως την 1^η Οκτωβρίου 2025. Η αρμόδια αρχή μπορεί να παραλείψει στατιστικά στοιχεία και πληροφορίες που δεν είναι διαθέσιμα πριν από τις 15 Νοεμβρίου 2024.

Πληροφορίες σχετικά με την προστασία με την μορφή κατώτατου μισθού.

13. Η αρμόδια αρχή διασφαλίζει ότι οι πληροφορίες σχετικά με τους νομοθετημένους κατώτατους μισθούς, καθώς και την προστασία με τη μορφή κατώτατου μισθού που παρέχεται από καθολικά εφαρμοστέες συλλογικές συμβάσεις, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών σχετικά με τους μηχανισμούς έννομης προστασίας, είναι διαθέσιμες στο κοινό, όπου είναι αναγκαίο, στην πλέον σχετική γλώσσα, με τρόπο ολοκληρωμένο και εύκολα προσβάσιμο, μεταξύ άλλων στα άτομα με αναπηρία.

ΜΕΡΟΣ V**Προώθηση Συλλογικών Διαπραγματεύσεων**

Κατώτατο όριο
συλλογικών
διαπραγματεύσεων.

14. Εάν διαπιστωθεί ότι το ποσοστό κάλυψης εργοδοτούμενων από συλλογικές διαπραγματεύσεις υπολείπεται του κατώτατου ορίου του 80%, η αρμόδια αρχή οφείλει:

- (i) να θεσπίσει πλαίσιο με τους αναγκαίους πρόσφορους όρους για τις συλλογικές διαπραγματεύσεις, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο ή/και πρακτική, είτε με νόμο κατόπιν διαβούλευσης με τους κοινωνικούς εταίρους, είτε με συμφωνία με αυτούς·
- (ii) να προωθήσει την οικοδόμηση και την ενίσχυση της ικανότητας των κοινωνικών εταίρων να συμμετέχουν σε συλλογικές διαπραγματεύσεις για τον καθορισμό των μισθών ιδίως σε κλαδικό και διακλαδικό επίπεδο·
- (iii) να ενθαρρύνει τις εποικοδομητικές, ουσιαστικές και εμπειριστατωμένες διαπραγματεύσεις επί των μισθών μεταξύ των κοινωνικών εταίρων, επί ίσοις όροις, στο πλαίσιο των οποίων αμφότερα τα μέρη έχουν πρόσβαση στη δέουσα πληροφόρηση για την εκτέλεση των καθηκόντων τους όσον αφορά τις συλλογικές διαπραγματεύσεις για τον καθορισμό των μισθών·
- (iv) να λάβει μέτρα, κατά περίπτωση, για την προστασία της άσκησης του δικαιώματος συλλογικών διαπραγματεύσεων για τον καθορισμό των μισθών και για την προστασία των εργαζομένων και των

συνδικαλιστικών εκπροσώπων από πράξεις που εισάγουν διακρίσεις εις βάρος τους όσον αφορά την απασχόληση τους με την αιτιολογία ότι συμμετέχουν ή επιθυμούν να συμμετάσχουν σε συλλογικές διαπραγματεύσεις για τον καθορισμό των μισθών·

- (v) να λάβει μέτρα, κατά περίπτωση, για τους σκοπούς της προώθησης των συλλογικών διαπραγματεύσεων για τον καθορισμό των μισθών, για την προστασία των συνδικαλιστικών οργανώσεων και των οργανώσεων των εργοδοτών που συμμετέχουν ή επιθυμούν να συμμετάσχουν σε συλλογικές διαπραγματεύσεις έναντι τυχόν ενεργειών παρέμβασης μεταξύ τους ή των εκατέρωθεν εκπροσώπων ή μελών τους κατά τη σύσταση, τη λειτουργία ή της διοίκησης τους·
- (vi) να εκπονήσει σχέδιο δράσης για την προώθηση των συλλογικών διαπραγματεύσεων που να ορίζει σαφές χρονοδιάγραμμα και συγκεκριμένα μέτρα για την σταδιακή αύξηση του ποσοστού κάλυψης από συλλογικές διαπραγματεύσεις. Το εν λόγω σχέδιο δράσης εκπονείται κατόπιν διαβούλευσης με τους κοινωνικούς εταίρους ή κατόπιν κοινού αιτήματος των κοινωνικών εταίρων, ως προϊόν συμφωνίας μεταξύ των κοινωνικών εταίρων.
- (vii) να επανεξετάσει σε τακτική βάση και τουλάχιστον ανά πενταετία, το σχέδιο δράσης και να το επικαιροποιεί αν είναι απαραίτητο. Σε περίπτωση επικαιροποίησης του σχεδίου δράσης, αυτό γίνεται

κατόπιν διαβούλευσης με τους κοινωνικούς εταίρους ή σε συμφωνία με αυτούς ή, κατόπιν κοινού αιτήματος των κοινωνικών εταίρων, ως προϊόν συμφωνίας μεταξύ τους. Το σχέδιο δράσης και τυχόν επικαιροποιήσεις του δημοσιοποιούνται και κοινοποιούνται στην Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Νοείται ότι, οι πρόνοιες του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται με απόλυτο σεβασμό της αυτονομίας των κοινωνικών εταίρων, καθώς και του δικαιώματος τους να διαπραγματεύονται και να συνάπτουν συλλογικές συμβάσεις.

ΜΕΡΟΣ VI

Εξουσίες και Καθήκοντα Επιθεωρητών

Διορισμός
Επιθεωρητών
ή και άλλων
Λειτουργών.

15. Η αρμόδια αρχή δύναται να ορίζει Επιθεωρητές ή άλλους λειτουργούς, για την καλύτερη εφαρμογή του παρόντος Νόμου.

Καθήκοντα
Επιθεωρητή.

16. Επιθεωρητής που ορίζεται δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 15 -

- (α) εξασφαλίζει την πλήρη και αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου, είτε με τη διεξαγωγή αυτεπάγγελτης έρευνας για τον έλεγχο της εφαρμογής του, είτε με την εξέταση παραπόνων που υποβάλλονται σε αυτόν για διαφορές που προκύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου·

- (β) παρέχει πληροφορίες, συμβουλές και υποδείξεις προς τους εργοδότες και τους εργοδοτούμενους, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου· και
- (γ) αναφέρει στην Αρμόδια Αρχή προβλήματα που δημιουργούνται στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος Νόμου και υποβάλλει προτάσεις σχετικά με μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την αντιμετώπισή τους.

Εξουσίες
Επιθεωρητή.

17.-(1) Κάθε επιθεωρητής, για σκοπούς εφαρμογής του παρόντος Νόμου, δύναται-

- (α) να εισέρχεται, με την επίδειξη της ταυτότητάς του, ελεύθερα και χωρίς προηγούμενη ειδοποίηση, οποιαδήποτε ώρα της ημέρας ή της νύχτας, σε οποιοδήποτε χώρο απασχόλησης, εκτός από κατοικίες:

Νοείται ότι, η είσοδος σε κατοικίες δύναται να πραγματοποιείται, αφού εξασφαλισθεί προηγουμένως η συγκατάθεση του κατόχου τους·

- (β) να συνοδεύεται από αστυνομικό, εάν έχει εύλογη αιτία να πιστεύει ότι θα παρεμποδιστεί στην άσκηση των εξουσιών του ή στην εκτέλεση των καθηκόντων του, και, σε τέτοια περίπτωση, η Αστυνομία έχει υποχρέωση να διαθέτει έναν ή περισσότερους αστυνομικούς για να τον συνοδεύουν·
- (γ) να συνοδεύεται από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο ήθελε κρίνει αναγκαίο·

- (δ) να προβαίνει σε ελέγχους, επιθεωρήσεις, έρευνες, ανακρίσεις, ή εξετάσεις, όπως θεωρεί αναγκαίο, για τη διαπίστωση της εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος Νόμου, και ιδιαίτερα-
- (i) να απαιτεί από οποιοδήποτε πρόσωπο, για το οποίο έχει εύλογη αιτία να πιστεύει ότι μπορεί να παράσχει πληροφορίες ή διευκρινίσεις σχετιζόμενες με οποιαδήποτε επιθεώρηση που αφορά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου, να απαντά σε σχετικές ερωτήσεις, μόνο του ή στην παρουσία οποιουδήποτε άλλου προσώπου, την οποία δύναται ο επιθεωρητής να απαιτήσει ή να επιτρέψει και να απαιτεί από το πρόσωπο αυτό να υπογράψει δήλωση ότι οι απαντήσεις του είναι αληθείς·
  - (ii) να απαιτεί από οποιοδήποτε πρόσωπο στο χώρο εργασίας να του παρέχει, για θέματα τα οποία είναι υπό τον έλεγχο ή την ευθύνη του προσώπου αυτού, τις αναγκαίες διευκολύνσεις και τη βοήθεια για την ενάσκηση των προβλεπόμενων στο παρόν άρθρο εξουσιών του·
  - (iii) να ζητεί τη συνδρομή οποιασδήποτε δημόσιας υπηρεσίας ή αρχής, η οποία και υποχρεούται να του την παράσχει·

(ε) να ασκεί κάθε άλλη εξουσία που είναι αναγκαία για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου.

(2) Κατά τη διεξαγωγή της δυνάμει του εδαφίου (1) επιθεώρησης, ο επιθεωρητής ενημερώνει τον εργοδότη ή εκπρόσωπό του για την παρουσία του, εκτός εάν θεωρεί ότι αυτό θα επηρεάσει δυσμενώς την εκτέλεση των καθηκόντων του.

Ενέργειες του επιθεωρητή σε περίπτωση υποβολής παραπόνου.

18.-(1) Ο επιθεωρητής εξετάζει παράπλονο σχετικά με διαφορά, που πιθανόν να προκύψει από την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου, το οποίο υποβάλλεται από οποιοδήποτε πρόσωπο θεωρεί ότι θίγεται από τη διαφορά αυτή, καθώς και από τρίτο πρόσωπο για λογαριασμό τέτοιου προσώπου και μόλις του υποβληθεί τέτοιο παράπλονο, ακολουθεί τη διαδικασία που προβλέπεται στα εδάφια (2), (3) και (4), υπό την προϋπόθεση ότι η υπόθεση δεν έχει προσαχθεί ενώπιον Δικαστηρίου.

(2) Ο επιθεωρητής, ασκώντας τις εξουσίες που του παρέχει ο παρών Νόμος, ερευνά με κάθε πρόσφορο τρόπο το παράπλονο που του έχει υποβληθεί, και ιδίως καλεί το πρόσωπο, κατά του οποίου υποβλήθηκε παράπλονο, καθώς και κάθε άλλο πρόσωπο που έχει αρμοδιότητα ή ευθύνη σε σχέση με το υποβληθέν παράπλονο, να παράσχει πληροφορίες, διευκρινίσεις, ή οποιοδήποτε στοιχείο κατέχει ή είναι υπό τον έλεγχό του, που εξυπηρετούν ή διευκολύνουν τη διερεύνηση του παραπόνου και επιχειρεί να διευθετήσει τη διαφορά.

(3) Σε περίπτωση κατά την οποία έχει επιτευχθεί διευθέτηση της διαφοράς σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (2), ο επιθεωρητής συντάσσει πρακτικό διευθέτησης της διαφοράς, το οποίο υπογράφεται και από τα δύο μέρη.

(4) Σε περίπτωση κατά την οποία δεν επιτευχθεί διευθέτηση της διαφοράς σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (2), ο επιθεωρητής συντάσσει πρακτικό, στο οποίο αναγράφει όλες τις ενέργειες και διαπιστώσεις του, το οποίο κοινοποιεί αμέσως στα δύο μέρη και το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί ενώπιον του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών σε διαδικασία ενώπιον του.

(5) Ανεξαρτήτως των διατάξεων οποιουδήποτε άλλου Νόμου, από την ημέρα της υποβολής του δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (1) παραπόνου μέχρι την ημέρα που συντάχθηκε το προβλεπόμενο στο εδάφιο (4) πρακτικό, διακόπτεται η τυχόν ισχύουσα προθεσμία προσφυγής στο Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών του προσώπου που την έχει υποβάλει ή για λογαριασμό του οποίου υποβλήθηκε το παράπονο, καθώς και η περίοδος παραγραφής της απαίτησής του.

Παροχή
πληροφοριών στον
Επιθεωρητή.

19.-(1) Κάθε εργοδότης ή αντιπρόσωπός του και κάθε εργοδοτούμενος, εφόσον το απαιτεί ο Επιθεωρητής, παρέχει σε αυτόν κάθε πληροφορία, βιβλίο, αρχείο, πιστοποιητικό ή άλλο έγγραφο ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο έχει στην κατοχή του σχετικά με τα ρυθμιζόμενα στον παρόντα Νόμο θέματα.

(2) Ο εργοδότης, οι αντιπρόσωποί του ή οι εργοδοτούμενοι σε αυτόν παρέχουν τα μέσα που απαιτούνται από τον επιθεωρητή, τα οποία είναι απαραίτητα για την είσοδο, επιθεώρηση, εξέταση, έρευνα, ή άσκηση άλλης εξουσίας παρέχεται σε αυτόν δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου σχετικά με την επιχείρηση του εργοδότη.

Υποχρέωση του
Επιθεωρητή για
εχεμύθεια.

20. Ο Επιθεωρητής θεωρεί και χειρίζεται ως απόρρητο κάθε ζήτημα και κάθε πληροφορία, γραπτή ή προφορική, που περιέρχεται σε γνώση του κατά τη διεκπεραίωση του έργου του και δεν αποκαλύπτει ή μεταδίδει οποιοδήποτε τέτοιο ζήτημα ή πληροφορία.

Αδικήματα και ποινές
λόγω παρεμπόδισης
του Επιθεωρητή κατά
την άσκηση των
καθηκόντων του.

21.- Όποιος -

- (α) παρεμποδίζει Επιθεωρητή κατά την άσκηση οποιασδήποτε εξουσίας που παρέχεται σ' αυτόν από το Νόμο·
- (β) αρνείται να απαντήσει ή απαντά ψευδώς σε οποιαδήποτε έρευνα, για την οποία παρέχεται εξουσία από το Νόμο·
- (γ) παραλείπει να παρουσιάσει οποιοδήποτε αρχείο, πιστοποιητικό, βιβλίο, ή άλλο έγγραφο ή στοιχείο που απαιτείται να παρουσιάσει σύμφωνα με το Νόμο·
- (δ) παρεμποδίζει, ή αποπειράται να παρεμποδίσει οποιοδήποτε πρόσωπο από του να παρουσιαστεί ενώπιον Επιθεωρητή ή να εξεταστεί από αυτόν,
- (ε) συντάσσει ή μεριμνά ώστε να συνταχθούν ή εν γνώσει του επιτρέπει τη σύνταξη οποιασδήποτε μισθοδοτικής κατάστασης ή μητρώου μισθών ή αρχείου πληρωμών τα οποία είναι ψευδή σε οποιαδήποτε ουσιαστική λεπτομέρεια ή προσάγει ή μεριμνά ώστε να προσαχθεί ή εν γνώσει του επιτρέπει να προσαχθεί οποιαδήποτε τέτοια κατάσταση ή αρχείο σε οποιοδήποτε Επιθεωρητή, γνωρίζοντας ότι αυτά είναι ψευδή, ή παρέχει οποιοσδήποτε πληροφορίες σε

οποιοδήποτε τέτοιο λειτουργό γνωρίζοντας ότι αυτές είναι ψευδείς,

είναι ένοχος αδικήματος και, σε περίπτωση καταδίκης του, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι έξι (6) μήνες ή με χρηματική ποινή μέχρι δέκα χιλιάδες ευρώ (€ 10.000,00) ή και στις δύο αυτές ποινές.

Αδικήματα από
Αντιπρόσωπο.

22.-(1) Όταν αδίκημα για το οποίο εργοδότης, υπόκειται δυνάμει του Νόμου αυτού σε ποινή, έχει πράγματι διαπραχθεί από κάποιο αντιπρόσωπο του εργοδότη ή άλλο πρόσωπο, ο αντιπρόσωπος αυτός ή άλλο πρόσωπο υπόκειται σε δίωξη για το αδίκημα κατά τον ίδιο τρόπο ωσάν να ήταν ο εργοδότης, είτε ταυτόχρονα με, είτε πριν από, είτε μετά την καταδίκη του εργοδότη, και υπόκειται μετά την καταδίκη στην ίδια ποινή στην οποία υπόκειται ο εργοδότης.

(2) Όταν ο εργοδότης ο οποίος κατηγορείται για αδίκημα, κατά παράβαση του Νόμου αυτού, αποδεικνύει κατά τρόπο που ικανοποιεί το Δικαστήριο ότι έχει καταβάλει τη δέουσα επιμέλεια για να εφαρμόσει το Νόμο αυτό, και ότι πράγματι το αδίκημα διαπράχθηκε από τον αντιπρόσωπο του ή κάποιο άλλο πρόσωπο χωρίς τη γνώση, συγκατάθεση ή σύμπραξη του, εξαιρείται σε περίπτωση καταδίκης του αντιπροσώπου αυτού ή άλλου προσώπου για το αδίκημα, από οποιαδήποτε ποινή αναφορικά με το αδίκημα, χωρίς όμως να επηρεάζεται, η εξουσία του Δικαστηρίου βάσει του Νόμου αυτού να διατάσσει αυτόν να καταβάλει οποιοδήποτε ποσό, το οποίο φαίνεται στο Δικαστήριο ότι οφείλεται στο πρόσωπο που εργοδοτείται, ως μισθό.

(3) Όταν ο άμεσος εργοδότης οποιουδήποτε εργαζόμενου για τον οποίο ισχύει κατώτατος μισθός, εργοδοτείται από κάποιο άλλο πρόσωπο και ο εργαζόμενος αυτός εργοδοτείται στα υποστατικά

του άλλου αυτού προσώπου, αυτό το άλλο πρόσωπο, για τους σκοπούς του Νόμου αυτού, αναφορικά με την ποινή για μη καταβολή μισθών σύμφωνα με τον κατώτατο μισθό, θεωρείται ότι είναι εργοδότης του εργαζόμενου από κοινού με τον άμεσο εργοδότη.

Αρμόδιο Δικαστήριο. 23. Αρμόδιο Δικαστήριο για επίλυση οποιασδήποτε διαφοράς αστικής φύσεως είναι το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών.

Κυρώσεις. 24.-(1) Εργοδότης ο οποίος παραβαίνει τις διατάξεις του παρόντος Νόμου είναι ένοχος ποινικού αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε ποινή φυλάκισης μέχρι 2 χρόνια ή σε πρόστιμο μέχρι δέκα χιλιάδες ευρώ (€10.000,00), ή και στις δύο ποινές και σε πρόσθετο πρόστιμο που δεν υπερβαίνει τα πενήντα ευρώ (€50) για κάθε ημέρα κατά την οποία το αδίκημα εξακολουθεί μετά την καταδίκη του για αυτό.

(2) Μετά την καταδίκη εργοδότη βάσει των διατάξεων του προηγούμενου εδαφίου, το Δικαστήριο δύναται με την καταδίκη να διατάξει τον εργοδότη που καταδικάζεται να καταβάλλει επιπρόσθετα με οποιοδήποτε πρόστιμο τέτοιο ποσό όπως φαίνεται στο Δικαστήριο ότι οφείλεται στο πρόσωπο που εργοδοτείται, έναντι μισθών, που υπολογίζονται με βάση τον κατώτατο μισθό:

Νοείται ότι, η εξουσία να διατάσσεται καταβολή μισθών, βάσει του εδαφίου αυτού, δεν αποκλείει οποιοδήποτε δικαίωμα του προσώπου που εργοδοτείται, να ανακτά μισθούς με οποιαδήποτε άλλη διαδικασία.

Κατάργηση
ΚΕΦ 183.

25. Με τον παρόντα Νόμο ο περί Κατωτάτου Ορίου Μισθών Νόμος και τα βάση αυτού εκδοθέντα Διατάγματα, καταργούνται.